

**NO+VIOLENCIA
MASCLISTA**
DESEMASCAREM-LA!

Dossier per a famílies

MÒDULS DE FORMACIÓ PER A FAMÍLIES
Cicle superior d'educació primària

3. **Relacions afectives i sexuals saludables**

MAPA DEL MATERIAL DEL PROGRAMA DE FORMACIÓ

	PRIMÀRIA	SECUNDÀRIA
1 Aproximació a la coeducació i l'equitat de gènere	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT
	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A FAMÍLIES	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A FAMÍLIES
2 Construcció de models alternatius de masculinitat i feminitat	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT
	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A FAMÍLIES	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A FAMÍLIES
3 Relacions afectives i sexuals saludables	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT
	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A FAMÍLIES	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A FAMÍLIES
4 Tolerància zero a la violència masclista i relacions abusives	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT	ACTIVITATS DIDÀCTIQUES PER A L'ALUMNAT
	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A FAMÍLIES	MÒDULS DE FORMACIÓ PER A FAMÍLIES

SUMARI

Introducció	3
Índex d'activitats	3
Recursos	3
Objectius	3
Paraules clau i definició	3
Activitat 1: QUÈ ENTENEM PER SEXUALITAT?	4
Activitat 2: LA PRIMERA VEGADA	6
Activitat 3: EL PLAER I EL CONSENTIMENT	8
Idees clau	10

Relacions afectives i sexuals saludables

60 minuts

Aquestes activitats didàctiques estan vinculades al *Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la violència masclista entre l'alumnat* del Departament d'Educació.

Introducció

L'afectivitat i la sexualitat estan presents a la vida des que naixem ja que formen part del nostre cos i defineixen la manera de transmetre els sentiments entre persones. Per tant, és important viure aquest aspecte de la vida amb naturalitat des de nadons.

D'altra banda, també és fonamental conèixer les sensacions del propi cos, agradables i desagradables, i saber-les comunicar. D'aquesta manera, treballem el plaer, el rebuig, el consentiment, aprenem a posar uns límits i a respectar-los.

- Afavorir que les famílies reflexionin críticament a l'entorn dels estereotips i patrons masclistes que faciliten les relacions abusives.
- Aportar eines a les famílies per promoure en la canalla les relacions saludables i identificar i prevenir les relacions abusives.
- Enfortir el paper de les famílies com a transmissors dels valors d'igualtat, respecte i autoestima, a través del modelatge.

Paraules clau i definició

- **Relacions afectives i sexuals saludables:** totes les relacions en què dos individus comparteixen una experiència afectivosexual conjunta i satisfactòria que els fa sentir realitzats com a persones.
- **Plaer:** sensacions agradables que podem sentir i fer sentir a altres persones i que donen benestar. Hi ha molts tipus de plaer: menjar, dormir, prendre el sol, etc. Per a cada persona són diferents i això passa amb la sexualitat: els nostres plaers poden arribar a ser molt diferents.
- **Consentiment:** es produeix quan la persona està d'acord amb el comentari o proposició que rep. Significa donar permís per a alguna cosa.

ÍNDEX D'ACTIVITATS

Activitat 1:

Què entenem per sexualitat?

Activitat 2:

La primera vegada

Activitat 3:

Sentir que sí, sentir que no

Recursos

Enquesta: [El sexe ignorat](#)

Vídeo: [La primera vegada](#)

Vídeo: [Sentir que sí, sentir que no](#)

Objectius

- Sensibilitzar les famílies sobre la importància d'acompanyar el desenvolupament afectivosexual dels fills i filles, el coneixement del propi cos, les idees del plaer i consentiment...
- Evitar les resistències i els tabús de les famílies a l'hora de parlar de sexualitat.

Activitat 1

Què entenem per sexualitat?

20 minuts

1.1 Mireu el vídeo [El sexe ignorat](#) (minut 37:40 fins al 38:59) i llegiu la definició de sexualitat.

L'**Organització Mundial de la Salut** (OMS) defineix la **sexualitat** com "un aspecte central de l'ésser humà al llarg de la seva vida i engloba el sexe, la identitat de gènere i els rols, l'orientació sexual, l'erotisme, el plaer, la intimitat i la reproducció.

La **sexualitat** es viu i s'expressa en pensaments, fantasies, desitjos, creences, actituds, valors, conductes, pràctiques, rols i relacions. Tot i que la sexualitat pot incloure totes aquestes dimensions, no totes les dimensions s'experimenten o s'expressen sempre. La sexualitat està influenciada per la interacció de factors biològics, psicològics, socials, econòmics, polítics, ètics, legals, històrics, religiosos i espirituals".

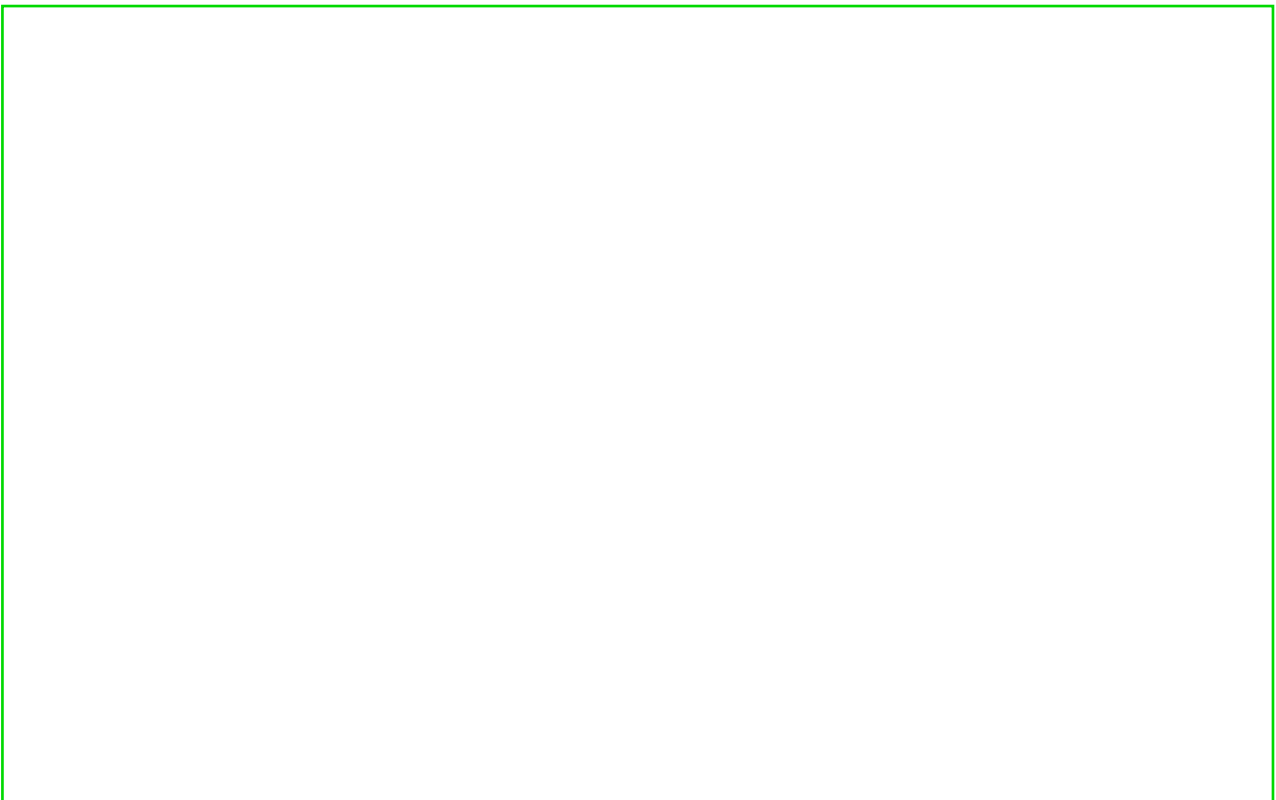
1.2 Responen les preguntes següents:

• Per què creieu que és important parlar de sexualitat dins l'àmbit familiar? Quins beneficis us aporta a vosaltres i als vostres fills i filles?

· Creieu que és important conèixer el nostre cos per tenir relacions saludables?

A large, empty rectangular box with a thin green border, intended for a written response to the question above.

· Podríeu definir quina és la diferència entre sexe, identitat de gènere i orientació sexual? Quins tipus en coneixeu?

A large, empty rectangular box with a thin green border, intended for a written response to the question above.

Activitat 2

La primera vegada

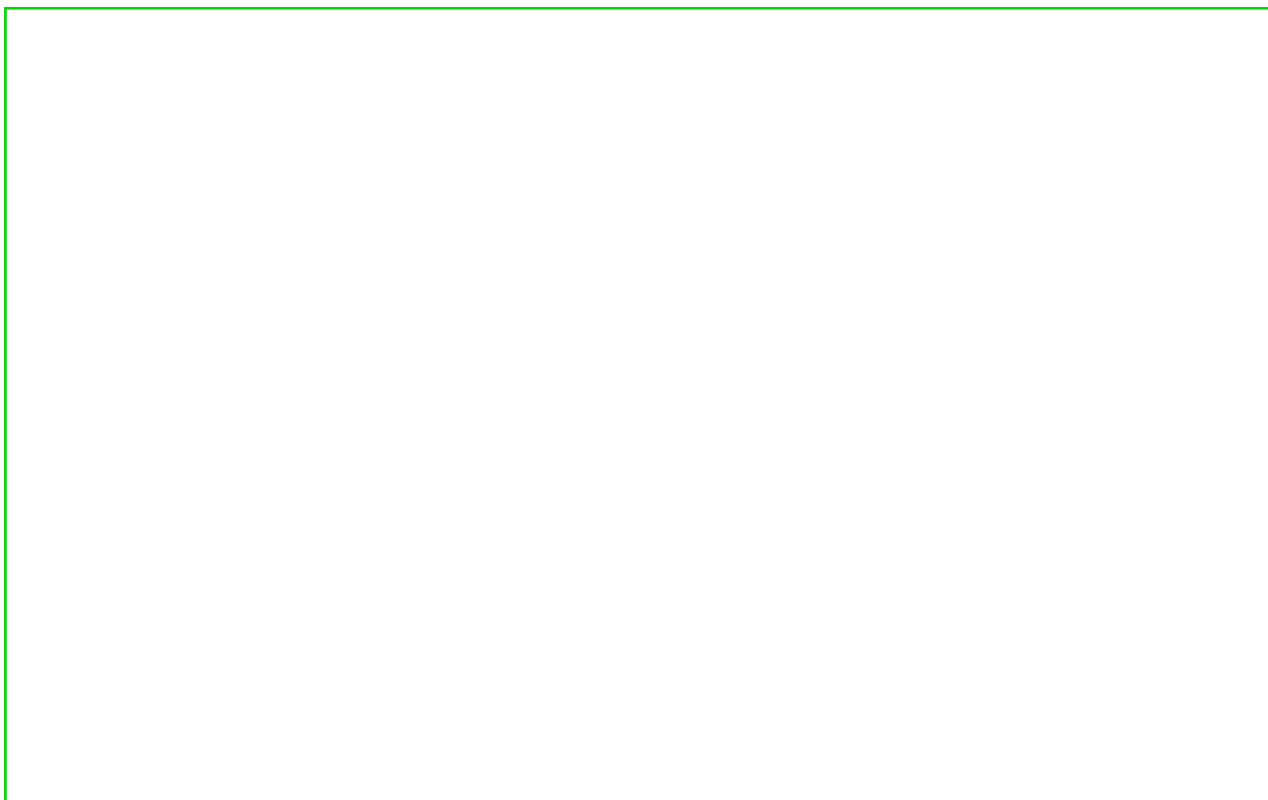
20 minuts

Mireu el vídeo [La primera vegada](#) (2'17"), on es pregunta a alguns pares com creuen que serà la primera relació sexual dels seus fills i filles.

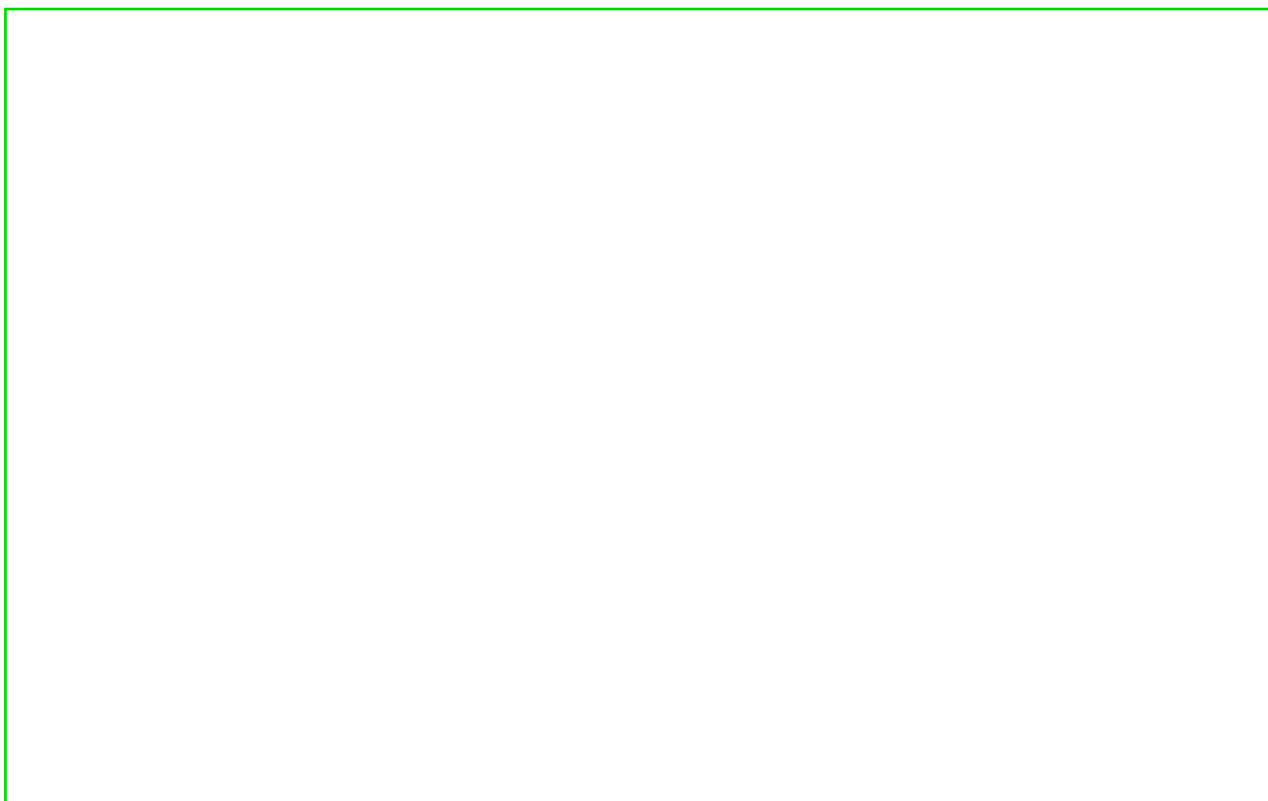
2.1 Per què reaccionen diferent quan es tracta de la noia?

2.2 Creieu que les noies tenen el mateix dret a la sexualitat que els nois?

2.3 Aquesta tendència a protegir les filles, a què respon?

2.4 Poseu en comú les vostres opinions i argumentacions.

Activitat 3

El plaer i el consentiment

20 minuts

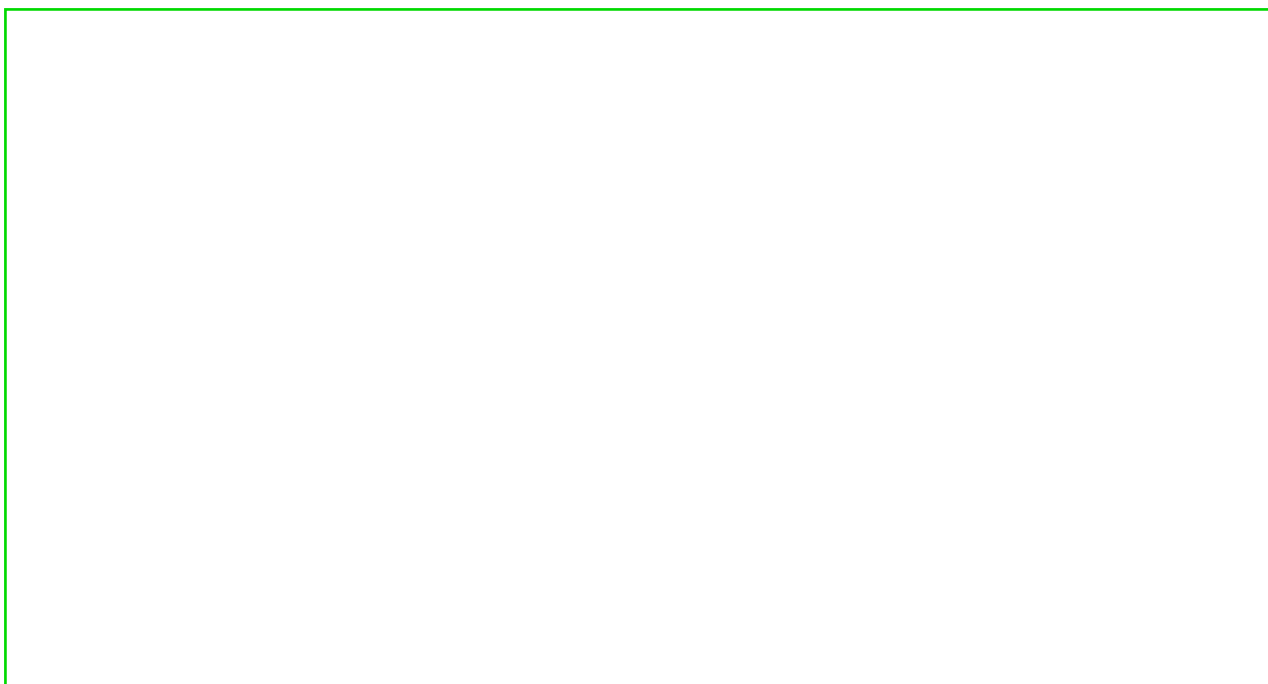
Mireu el vídeo [Sentir que sí, sentir que no](#) (15'), centrat en una experiència que es va dur a terme en algunes escoles de Barcelona amb l'objectiu de treballar la prevenció d'abusos i violències masclistes a través del teatre.

3.1 És important que els infants identifiquin les sensacions agradables i les sensacions desagradables i, sobretot, les sàpiguen expressar. Com els podeu ajudar a fer-ho?

3.2 Si deixem que el nen o nena decideixi si vol o no vol fer petons i/o abraçades a familiars, amigats, persones properes... Quin missatge li estem transmetent?

3.3 De totes les idees que surten al vídeo, quina us sembla la més important? Poseu-la en comú amb la resta de participants.

3.4 Què m'emporto de la sessió

Com a cloenda de la sessió, us demanem que ompliu el paperet en forma de "nota adhesiva" que teniu a continuació. Escriviu una frase que sintetitzi les idees que heu extret i tres propòsits en relació amb els vostres fills i filles. Finalment, si voleu, compartiu amb la resta de participants.

ELS MEUS APUNTS

Frase:

Propòsits:

1. ....
2. ....
3. ....

Idees clau

És imprescindible introduir la sexualitat en l'educació dels fills i filles per prevenir relacions abusives i promoure relacions plaents i saludables.

La família és el primer referent de models de relació i ha d'oferir eines perquè els fills i filles puguin construir relacions saludables i igualitàries.

És important introduir en les converses a casa temàtiques relacionades amb les relacions afectivosexuals, la identitat sexual i l'orientació sexual. Parlar-ne de manera oberta i natural fomentarà el desenvolupament integral i saludable de l'infant i contribuirà a la seva autoestima i seguretat, a més d'enfortir els vincles familiars.

La informació entorn de la sexualitat ha estat tradicionalment incompleta i en molts casos errònia, condicionada per les creences i els estereotips masculistes, sobretot respecte a les noies. Cal oferir una visió més àmplia i superar els tabús per tal que els nens i nenes siguin educats sense prejudicis.

La concepció social de la sexualitat masculina i femenina és molt diferent. La sexualitat de les dones ha estat reprimida, sancionada i supeditada al desig de l'home.

Educar les filles en la cultura de la por (evitant la provocació, posant horaris, aixecant barreres autoprotectors...) pot fomentar la seva inseguretat i coartar la seva llibertat. A més, en cas d'agressió sexual pot ser que llavors se senti culpable i, si és així, serà revictimitzada socialment.

Educar els nois com si tinguessin més llibertat i privilegis que les noies pot fer que ells arribin a pensar que gaudeixen de certa impunitat davant conductes inapropiades.

Per això cal educar les filles en la llibertat i el dret a la sexualitat i el seu plaer. I cal educar els fills en el respecte cap a la dona i sota el lema: «només Sí és Sí».

Les famílies podem acompanyar els infants a identificar i expressar les sensacions agradables i desagradables. D'aquesta manera, els empoderem i els facilitem les eines que necessiten per fer front a qualsevol situació d'abús